

vprašanje vrtilo samo krog smrtne nevarnosti enega učenca zavolj enega razpoka v Trstu, toda govorica tržaških bomb ima vse večji pomen; razpoki bomb v Trstu pomenjajo spuščaje kužnega raka, ki razjeda že dolgo let život avstrijske države na jugu.

Ne segamo nazaj na leta pred 1848, 1859 in 1866, to so znane zgodovinske dogodbe, naglašamo pa, da je laško junaštvo od nekdanj z nekako privilegijo govorilo v zavratni govorici bomb ali pa strupa.

Ali oglejmo si zadnjih 26 let, tu nahajamo sicer teženje laških politikov v južnih Tirolah na združeno Italijo, akoravno njihovo narodnost varuje vlada kakor nemško v Trstu, izrekoma pa nahajamo poleg tega po vsem vredjeno in silovito veleizdajsko delovanje, ki meri izrekoma in brez ovinkov proti Avstriji.

Od kod ta prikazen?

Nikakoršne bistrumnosti ni treba, odgovoriti na to! prime se z roko, to vidi tudi slepec. To prihaja od tod, ker na Primorskem, izrekoma v Trstu in Istri, politično oblast imajo v rokah možje velikolaškega srca, kateri vedoma ali nevedoma delujejo za iridento, s tem varujejo z laškega prihajajoče zarotnike. Poglejmo si samo domovinstvo uradnikov, slug in stražnikov tržaškega magistrata, kateri posluje namesto c. kr. okrajnega glavarstva, oglejmo si nekoliko mestni odbor tržaški in njegove sklepe, ki se tičejo avstrijskega domoljubja in ne pozabimo, da je ta mestni odbor oblast, iz čegar rok magistratni uradniki in vsi drugi organi sprejemajo kruh in pa navodila za delovanje. Primerimo konečno samo memogrede delovanje poreškega škofa nasproti lahonstvu z onem, ki nam ga v čistem domoljubju kaže tirolski knezoškof Vallussi. Ako vsega tega ne preziramo, ne bomo se več čudili, da vidimo v Trstu v veseli rasti v krasnem cvetu, iridentovske bombe.

Le malo tednov je, od kar je iridenti neprijazna sapa pripihala s Tirolskega preko Dunaja z razpustom iridentovskega društva „Pro Patrija“. Koliki hrup zagнали so takrat laški in lahonski listi in sedaj v Trstu nadaljujejo svoje tihotapske in zavratne ugovore z bombami.

In ravno ker je večji del policijskega oblastva v rokah onega oblastva, kateremu so poveljniki znani in delujoči pristaši lahonske stranke v Trstu, policija ne pride na sled nobenemu hudodelniku.

Vlada vse to vidi, vlada sliši že dolgo let bombine zavratne klice iridente, ona ne more preslišati, kar sliši ves svet in vendar smo še danes prisiljeni zopet vprašati, kako dolgo še pustila bode vlada gospodariti na Primorskem nasprotnikom našega cesarja in naše države!

Naši dopisi.

Črnič pri Polhovemgradu dne 30. avgusta 1890. Kakor mnogokje drugod, tako je tudi pri nas razsajal dne 25. avgusta zvečer strašanski vihar. Podiral je po-

slopja, ter sadna in gojzdana drevesa. Otresel vse, še nezrelo sadje raz drevja, katero je še ostalo.

Tako je podrl v naši občini dva hleva in enajst kozolcev, kateri so bili z ovsem naloženi. Slamnate strehe je povsod več ali manj razdril. Ceni se škoda okrog 1500 gld., toraj silno mnogo za našo revno občino.

Letina je srednja tukaj. Naželi so veliko, namlatili pa srednje. Krompir jel je črneti. Ajda je prav majhna zaradi suše ostala. Koruza, katera že itak pri nas kasno dozori, je vihar polomil in podrl, da se bode težko dopnila. Sadje, ki je kazalo, da bo prav dobro obrodilo, je sedaj skoro popolnoma otreseno. Jesen, kakor pri nas pravijo, bode slabo dala.

Iz Ljubljane. — Njegova dobra dela ga bodo spremljala k nebu. Ko smo povodom smrti nepozabljivega gospoda Fr. Kotnika pisali o njegovi veliki dobroti, nismo dvomili, da si bode pokojni tudi še daljne spomine svoje dobroti staval, in to je res storil v svoji oporoki, v kateri razpolaga z izdatnim imetjem: Fr. Kotnik volil je namreč v bogim svoje občine 3000 gld., prostovoljni požarni brambi na Vrdu 500 gld., prostovoljni požarni brambi vrhniški 200 gld., olepšavnemu društvu vrhniškemu 500 gld., cerkvi sv. Antona na Vrdu 500 gld., Matici slovenski 1000 gld., Ciril in Metodovemu šolskemu društvu 500 gld., študentski kuhinji v Ljubljani 500 gld. vbogim učencem vrhniške ljudske šole 200 gld. Vsa ta volila so in ostanejo vedno žive priče dobrotivosti, blagosrčnosti in pa gorečega domoljubja izglednega narodnjaka Franc Kotnika, čegar spomin naj nam bode vedno nepozabljiv!

— Osebna vest. Prevzvišeni gospod grof Karol Hohenwart vrnil se je danes s svoje grajščine Radne nazaj na Dunaj.

— Vesela prikazen. Do sedaj nismo imeli prilike veseliti se naklonjenosti našega naučnega ministra barona Gautsch-a, izrekoma Kranjsko mesto ne bode pozabilo, čegava roka je storila konec tamošnji nižji gimnaziji. Med tem kažejo nekateri čini Gautsch-ovi, da si je vendar marsikaj premislil. Mesto Roveredo dobi zopet svojo višjo gimnazijo, mesto Steier svojo višjo realko, dalmatinsko mesto Kotor dobi zopet svojo gimnazijo. Kar pa takoj nam Slovincem postane pomenljivo, je imenovanje slovenca Henrika Schreinerja za vodjo učiteljskega v Mariboru, za kar ministru radi izrekamo priznanje, da je s tem imenovanjem pokazal pravičnost za slovenske duševne potrebe. Morebiti, da se ne motimo, ako sodimo, da bode minister Gautsch morebiti v kratkem po doslednem premišljevanji prišel do sklepa, da bo višja gimnazija v Kranji enako vstrezala potrebam države, posebno glede na politične razmere Primorske, kakor tudi ukaželnosti Slovencev in izrekoma potrebam izredno ukaželnega prebivalstva Gorenjske in